

22.10.2025

Asiantuntijalausunto

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024–2030 annetun lain 2 §:n muuttamisesta

EK kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto otsikon asiasta.

Valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024–2030 annetun lain 2 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtion rahoituksen vuosittaisten korotusten määrä tarkistettaisiin kahden vuoden välein uusimman talousennusteen mukaiseksi. Voimassa olevan lain mukaan tarkistus tehdään neljän vuoden välein. Muutos mahdollistaisi valtion vuosittaisen rahoituksen mitoittamisen suhteessa ennakoituun vuoden 2030 bruttokansantuotteen arvoon voimassa olevaa lakia tarkemmin.

EK ymmärtää tarpeen korjata ajankohtia, jolloin valtion TKI-rahoituksen vuosittaisen korotuksen määrää tarkastellaan. Muutoksesta huolimatta rahoituksen tulee jatkossakin olla yritysvetoista tutkimusta unohtamatta. Ennustettua heikompana toteutunut talouskasvu on kaikkien huoli. Syyt ovat pääosin yrityksistä ja Suomesta riippumattomia.

Tarkasteluajankohtien muuttaminen on parempi vaihtoehto kuin esillä ollut ajatus siirtää 4 %:n tavoitevuotta vuoteen 2035.

Elinkeinoelämälle on äärimmäisen tärkeä, että yrityksille ja myös tutkijoille luodaan ennakoitava TKI-toimintaympäristö. Kun yritykset sitoutuivat parlamentaarisen TKI-ryhmän työhön ja linjauksiin, ennakoitavuus ja lisäksi edellytys siitä, että valtio pitää omat lupauksensa, tuotiin erittäin selkeästi esiin. Yritykset investoivat TKI toimintaan joka tapauksessa. Suomelle ja taloudelle on tärkeää, että nämä investoinnit halutaan tehdä Suomessa. Yrityksen strategiaan keskeisesti kytkeytyvät TKI-projektit vaativat sitoutumista niin yrityksen omistajilta kuin johdoltakin. Niihin ei ryhdytä hetken mielijohteesta tai siksi, että julkista rahoitusta on saatavilla.

Tähän asti molemmat osapuolet ovat pitäneet lupauksensa. Yritysten TKI-investoinnit ovat olleet tasaisessa kasvussa (<https://ek.fi/tutkittua->

Vihreä kasvu
Riikka Heikinheimo

29.9.2025

[tietoa/tki-tilastot/](#)) ja tunnelma yrityksissä on jatkoa ajatellen erittäin positiivinen. Samaa viestiä välittyy myös rahoittajilta.

Yrityksiä on hämmentänyt T&K-rahoituslain tiukka tulkinta, jota perustellaan taustalla vaikuttavilla OECD-määrittelyillä ja EU-säännöksillä, jotka eivät näin tiukkaa tulkintaa edellytä. Tiukka tulkinta rajaa merkittävästi mahdollisuuksiamme saada TKI-lisärahoituksesta myös talouskasvua, jota maamme kipeästi kaipaa. Käytännössä ongelma liittyy innovaatiovaiheen rahoituksen rajaamiseen rahoituslain ulkopuolelle. Ongelma kärjistyy lisää, koska hallitus on jo kahteen kertaan leikannut erillistä innovaatorahoitusta Business Finlandin momenteilta. Tämä on ollut hämmentävä havainto, sillä parlamentaarisen TKI-ryhmän valmisteluvaiheen aikainen tavoite ei ollut sulkea julkisen rahoituksen piiristä innovaatorahoitusta pois.

Jotta maamme saa tehdyistä lisärahoituspäätöksistä TKI toimintaan hyötyä niin keskipitkällä kuin pitkälläkin aikajänteellä ehdotimme T&K-rahoituslakiin kahta pientä, mutta talouden kannalta merkittävää muutosta.

- 1) T&K-rahoituslain nimi muutettaisiin TKI-rahoituslaiksi ja T&K korvattaisiin TKI-lyhenteellä kautta linjan.
- 2) Lain perusteisiin liitettäisiin OECD:n Frascati-manuaalin rinnalle OECD:n innovaatiotoimintaa tarkemmin määrittelevä Oslo-manuaali.

Teknologia kehittyy yhdessä palveluiden kanssa korkean lisäarvon kotimaiseksi kasvuliiketoiminnaksi ja vientiliiketoiminnaksi. Teknologioiden, osaamisen ja aineettoman pääoman käyttöönottoaminen lisäävät tuottavuutta ja arvonalistaa. Digitalisaatio ja tekoäly vauhdittavat kehitystä ja kansainvälisyyttä, ja ne tuovat voimakkaan kilpailumahdollisuuden ja kilpailupaineen ulkomailta myös kotimarkkinoilla toimivien yritysten liiketoimintaan. Digitaalinen vihreä siirtymä tuo asiakastarpeen teknologioiden ja palveluiden kehittämiseksi ja käyttöönotolle.

Tämä on se moderni maailma, jossa yrityksemme innovoivat ja tutkijamme tutkivat. Tämä on myös maailma, jonka OECD-tunnistaa, mutta Suomi linjaa T&K-rahoituslain tulkinnassa ulos. Yllä mainittuja OECD:n julkaisuja päivitetään juuri toimintaympäristön ja TKI-toiminnan luonteen muutosten takia.

Epäselvyyksien ja tulkintavaikeuksien vuoksi OECD teki Frascati-manuaalin rinnalle innovaatiotoiminnan luonteeseen keskittyvän Oslo-manuaalin. Oslo-manuaalin yksi keskeinen havainto on: *Innovaatiotoiminnan merkitys talouskasvun vauhdittamisessa korostuu arvoketjujen muuttuessa ja digitalisaation korostuessa.*

Vihreä kasvu
Riikka Heikinheimo

29.9.2025

TKI-lisärahoitus ja 4 %:n tavoite on ainutlaatuinen mahdollisuus. Suomen kansainvälisesti tiukka tulkinta TKI-toimintaan liittyen sitoo turhaan TKI-ammattilaistemme käsiä kovassa globaalissa kilpailussa.

Ehdotuksemme ei ole aineiston mukaan etenemässä. Toivomme, että asiaan palataan.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Riikka Heikinheimo